

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی رفسنجان

دانشکده بهداشت

گروه آموزش بهداشت و ارتقای بهداشت

الگوی برنامه دوره آموزشی (Course plan)

نام درس: برنامه ملی مبارزه با بیماری های غیر واگیر و اپیدمیولوژی آن ها **نیمسال تحصیلی:** دوم **1400-1401 رشته تحصیلی:** بهداشت عمومی

مدرس: دکتر محمود محبوبی راد **مقطع تحصیلی دانشجویان:** کارشناسی **زمان کلاس:** یکشنبه ۱۰-۱۲ **تعداد فراگیر:** ۲۴ نفر **تعداد واحد:** ۲ واحد نظری

محل: کلاس بهداشت عمومی **مدت زمان ارائه درس:** یک ترم، دو ساعت نظری در هفته

شرح درس:

به منظور آشنایی دانشجویان با روش های کنترل و پیشگیری از بیماریهای غیرواگیر در نظام مبتنی بر مراقبت های اولیه بهداشتی (PHC) که دارای برنامه ملی می باشند و آشنایی آنان با بیماریهایی همچون دیابت، تالاسمی، بیماری های روانی، قلبی و عروقی، روماتیسمی مزمن، سوانح و حوادث، سرطان های شایع، بیماری های تنفسی مزمن و کم خونی های شایع می باشد.

اهداف کلی:

- آشنایی دانشجویان با بیماری های غیرواگیر شایع، طرق ممکن پیشگیری یا تقیلی موارد، روش های بیماریابی و در مورد هر بیماری آشنایی با علل ایجاد کننده، امکان تغییر یا حذف آن ها
- آشنایی دانشجویان با کلیات بیماری های غیر واگیر شایع در ایران
- آشنایی دانشجویان با اپیدمیولوژی، علل، علائم بالینی و راه های پیشگیری از بیماری های غیر واگیر شایع در ایران
- آشنایی دانشجویان با استراتژی های مبارزه با بیماری های غیر واگیر شایع و نظام مراقبت از این بیماری ها
- آشنایی دانشجویان با برنامه ملی کنترل و مراقبت بیماری های غیر واگیر شایع در ایران

اهداف جزئی:

۱. دانشجویان اهداف مبارزه با بیماری های غیر واگیر را لیست کنند.
۲. دانشجویان مفاهیم گذار اپیدمیولوژیک و گذار سلامت را بیان دهند.
۳. دانشجویان استراتژیهای مبارزه با بیماری های غیرواگیر و نظام مراقبت این بیماری ها را توضیح دهند.
۴. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری دیابت را شرح دهند.
۵. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری تالاسمی را شرح دهند.

۶. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری‌های روانی را شرح دهند.
۷. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری چاقی و هیپرلیپیدمی را شرح دهند.
۸. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری پرفشاری خون را شرح دهند.
۹. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری‌های قلبی و عروقی را شرح دهند.
۱۰. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با اختلالات ناشی از کمبود ید را شرح دهند.
۱۱. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری‌های روماتیسمی مزمن را شرح دهند.
۱۲. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با سوانح و حوادث را شرح دهند.
۱۳. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با سرطان‌های شایع را شرح دهند.
۱۴. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با بیماری‌های تنفسی مزمن را شرح دهند.
۱۵. دانشجویان برنامه کشوری مبارزه با کم‌خونی‌های شایع را شرح دهند.

جدول زمان بندی درس جامعه‌شناسی دانشجویان رشته کارشناسی پیوسته عمومی

شماره جلسه	تاریخ جلسه	اهداف میانی (رئوس مطالب)	اهداف ویژه (بر اساس سه حیطه اهداف آموزشی: شناختی، عاطفی، روان حرکتی)	طبقه هر حیطه	روش یاددهی* یادگیری	مواد و وسایل آموزشی	زمان جلسه (دقیقه)	تکالیف دانشجویان	نحوه** امتحان و درصد آن
۱		تعریف، اهمیت و اهداف مبارزه با بیماری‌های غیر واگیر کلیاتی درباره مبارزه با بیماری‌های غیرواگیر	معرفه، شرح درس و بیان انتظارات اهمیت بر تاکید تغییرات health و Epidemiological transition و ساختار جمعیت	آگاهی ادراک دریافت	سخنرانی پرسش و پاسخ بحث	کامپیوتر ویدئو پرژکتور وایت برد	۱۰۰	آمادگی برای پرسش و پاسخ	آزمون ورودی مرحله‌ای آزمون پایانی

* روش یاددهی - یادگیری می‌تواند شامل: سخنرانی، مباحثه‌ای - گروهی کوچک، نمایشی - حل مسئله - پرسش و پاسخ - گردش علمی، آزمایشی

** آزمون‌ها بر اساس اهداف می‌توانند به صورت آزمون ورودی (آگاهی از سطح آمادگی دانشجویان) مرحله‌ای یا تکوینی (در فرایند تدریس با هدف شناسایی قوت و ضعف دانشجویان) و آزمون پایانی یا تراکمی (پایان یک دوره یا مقطع آموزشی با هدف قضاوت در مورد تسلط دانشجویان) برگزار گردد.

				گروهی			
					اهداف مبارزه با بیماری های غیرواگیر استراتژی مبارزه با بیماری های غیرواگیر	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری های غیرواگیر	۲
					منبع اطلاعات بیماریهای غیرواگیر را نام برده و تشریح نماید. راههای کلی کنترل بیماریهای غیرواگیر را در سطح، فرد، نظام و جامعه شرح دهد.	استراتژیهای مبارزه با بیماری های غیرواگیر و نظام مراقبت بیماری های غیر واگیر	۳
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری دیابت	۴
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری دیابت	۵
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری پرفشاری خون	۶
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری های قلبی عروقی	۷
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری IDD	۸
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری تالاسمی	۹
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با کم خونی ها	۱۰
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری های تنفسی	۱۱
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با سرطان های شایع	۱۲

					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با سرطان های شایع	۱۳
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری های روماتیسمی	۱۴
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری های روانی	۱۵
					تعریف و مشخصات کلی بیماری، علائم بالینی، اپیدمیولوژی، عل ایجاد کننده و عوامل خطر، روش های پیشگیری	کلیاتی درباره مبارزه با بیماری های روانی	۱۶
						امتحان	۱۷

تعداد جلسات: ۱۷ جلسه ۱۰۰ دقیقه ای

نحوه ارائه درس: سخنرانی، بحث گروهی، بارش افکار و پرسش و پاسخ

روند ارائه درس و نحوه یاددهی - یادگیری: ارائه طرح درس کلی و هفتگی در جلسه اول، حضور غیاب، سوال و مرور درس جلسه قبل، ارائه عناوین جلسه فعلی و ارائه درس، ارائه عناوین جلسه بعد کل درس در ۳۴ ساعت به صورت نظری توسط مدرس توضیح داده می شود.

با توجه به مقطع تحصیلی مخاطبان در این درس و انتظار از آنان برای فعالیت های یادگیری خود- راهبر، رویکرد غالب در اجرای این درس مشارکتی و تعاملی (بارش افکار و مشارکت در بحث های کلاسی بصورت ارائه سخنرانی و پرسش و پاسخ) خواهد بود، بر این اساس دانشجویان محترم منابع معرفی شده را مطالعه و با آمادگی برای بحث و تعامل در کلاس حضور می یابند

فعالیت (وظایف) دانشجوی و ارزشیابی:

• شرکت فعال در کلاس و بحث گروهی، کنفرانس و سمینار ۲نمره

• الف) در طول دوره (انتحان میان ترم) ۸نمره   ب) پایان دوره ۱۰نمره

ارائه ی کنفرانس و گزارش مکتوب از نتایج جست و جو برای موضوعاتی که تعیین می شود. تهیه مقاله ساختارمند از موضوعات درس و ارائه ی آنها به صورت کنفرانس بر عهده ی دانشجویان است.

برای ارزشیابی دانشجوی در این درس (در هر حیطه):

• ارزیابی تشخیصی اولیه با کمک پیش آزمونهای دانشی و نگرشی انجام خواهد شد.

• ارزیابی مرحله ای درس با استفاده از آزمونهای مرحله ای و پرسش های کلاسی صورت می گیرد.

ارزیابی پایانی درس با کمک آزمون کتبی (سوالات تشریحی، چند گزینه ای، صحیح غلط، جورکردنی و ...) انجام خواهد شد.

وسایل کمک آموزشی و رسانه های آموزشی:

- آموزش با استفاده از پاورپوینت
- اورهد، کامپیوتر، ویدئوپروژکتور، وایت برد و ماژیک،

زمان و مکان ارائه درس: یکشنبه ها: ۱۰-۱۲، دانشکده بهداشت، کلاس: کارشناسی بهداشت عمومی

مقررات درس و انتظارات از دانشجویان:

۱. به منابع معرفی شده مراجعه و مطالب تکمیلی بحث ها را مطالعه نمایند. ۲. در تمام جلسات حضور منظم توأم با آمادگی داشته باشند ۳. غیبت غیر موجه از کلاس باعث حذف درس می شود. سیاست مدرس در مورد برخورد با غیبت و تاخیر دانشجو در کلاس درس: طبق مقررات آموزشی

منابع اصلی درس:

۱. آخرین انتشارات و دستورالعملهای وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی در مورد مراقبت بیماریهای غیر واگیر
۲. اپیدمیولوژی و کنترل بیماریهای شایع در ایران، دکتر فریدون عزیزی، دکتر حسین حاتمی و دکتر جانقربانی، انتشارات نشر اشتیاق
۳. اپیدمیولوژی بیماریهای شایع / فریدون عزیزی، حسین حاتمی و همکاران، انتشارات خسروی، آخرین چاپ
۴. اصول پیشگیری و مراقبت بیماریها: نظام مراقبت بیماریهای غیر واگیر / مرجان قطبی و همکاران، نشر سپید برگ، ۱۳۸۷
۵. کتاب جامع بهداشت عمومی، دکتر حسین حاتمی و همکاران